

Bruxelles, 2 iulie 2019
(OR. en)

10156/19

ECOFIN 611
UEM 214
SOC 463
EMPL 352
COMPET 492
ENV 582
EDUC 298
RECH 331
ENER 335
JAI 692
FSTR 114
REGIO 150

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Nr. doc. Csie:	9927/19 - COM(2019) 503 final
Subiect:	Recomandare de RECOMANDARE A CONSILIULUI privind Programul național de reformă al Republicii Cehe pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Republicii Cehe pentru 2019

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor proiectul de recomandare a Consiliului sus-menționat, astfel cum a fost revizuit și convenit de diferite comitete ale Consiliului, pe baza propunerii COM(2019) 503 final a Comisiei.

RECOMANDARE A CONSILIULUI

**privind Programul național de reformă al Cehiei pentru 2019 și care include un aviz al
Consiliului privind Programul de convergență al Cehiei pentru 2019**

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121
alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea
supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice¹, în special
articolul 9 alineatul (2),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

¹ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

întrucât:

- (1) La 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru anul 2019. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile Analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 21 martie 2019. De asemenea, la 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului², Raportul privind mecanismul de alertă, în care nu a identificat Cehia printre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat.
- (2) Raportul de țară privind Cehia pentru 2019 a fost publicat la 27 februarie 2019. Acesta a evaluat progresele realizate de Cehia în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice țării adoptate de Consiliu la 13 iulie 2018³, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor adoptate în anii anteriori, precum și progresele realizate de Cehia în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020.
- (3) La 30 aprilie 2019, Cehia și-a prezentat Programul național de reformă pentru anul 2019 și Programul de convergență pentru anul 2019. Pentru a se ține seama de corelațiile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.

² Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice (JO L 306, 23.11.2011, p. 25).

³ JO C 320, 10.9.2018, p. 12.

- (4) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost luate în considerare în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene („fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului⁴, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea dacă acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care se va prevala de dispoziția menționată anterior în orientările sale privind aplicarea măsurilor prin care se stabilește o corelație între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernare economică.

⁴ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

- (5) În prezent, Cehia face obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere. În Programul său de convergență pentru 2019, guvernul preconizează trecerea de la un excedent bugetar de 0,3 % din produsul intern brut (PIB) în 2019 la un deficit de 0,2 % în 2020, care, potrivit estimărilor, se va deteriora treptat la 0,5 % până în 2022. Pe baza soldului structural recalculat⁵, se va depăși în continuare, pe întreaga perioadă a programului, obiectivul bugetar pe termen mediu - care a fost modificat de la un deficit structural de 1 % din PIB în 2019 la unul de 0,75 % din PIB începând din 2020. Conform Programului de convergență pentru 2019, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea treptat, ajungând la 29,7 % în 2022. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor proiecții bugetare este plauzibil. În linii mari, riscurile care amenință atingerea obiectivelor bugetare par a fi echilibrate, preconizându-se o nouă creștere a salariilor din sectorul public și a transferurilor sociale, spre deosebire de veniturile totale ca procent din PIB, care vor înregistra o mică scădere. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, se preconizează că soldul structural va scădea la aproximativ -0,1 % din PIB în 2019 și la -0,4 % din PIB în 2020, menținându-se peste obiectivul bugetar pe termen mediu. Per ansamblu, în opinia Consiliului, se preconizează că Cehia va respecta dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere în 2019 și 2020.

⁵ Soldul ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și pe cele temporare, recalculat de Comisie prin aplicarea metodologiei stabilite de comun acord.

- (6) Pe termen lung, Cehia se confruntă cu riscuri medii la adresa sustenabilității finanțelor publice, în principal din cauza costurilor îmbătrânirii populației. Cheltuielile cu pensiile sunt principalul factor care afectează sustenabilitatea pe termen lung, întrucât se preconizează că acestea vor crește cu aproximativ 2 puncte procentuale din PIB până în 2070. Riscurile pe termen lung sunt cauzate de situația demografică defavorabilă, la care se adaugă plafonarea vârstei legale de pensionare la 65 de ani. În consecință, rata de dependență pentru persoanele în vârstă, care compară persoanele în vârstă cu populația activă, aproape că se va dubla, ajungând la aproximativ 50 % în 2070. Măsurile recente asigură o mai bună adecvare a pensiilor. Pe lângă o indexare mai generoasă a pensiilor, guvernul a majorat cuantumul pensiilor de bază, precum și pensiile pensionarilor mai în vârstă. Totuși, aceste măsuri nu sunt însoțite de politici susceptibile să îmbunătățească sustenabilitatea. De exemplu, alinierea vârstei legale de pensionare la creșterea speranței de viață nu este automată. În prezent, orice modificare a vârstei de pensionare (legale și anticipate) trebuie să fie propusă de guvern și aprobată de Parlament. De asemenea, astfel de măsuri pot fi combinate cu politici în domeniul pieței forței de muncă care să sprijine prelungirea carierelor profesionale și participarea categoriilor subreprezentate. Creșterea preconizată a cheltuielilor publice cu asistența medicală legate de îmbătrânirea populației reprezintă 1,1 puncte procentuale din PIB până în 2070, ceea ce reduce, de asemenea, sustenabilitatea finanțelor publice pe termen lung. În acest context, consolidarea în continuare a sectorului spitalicesc și a investițiilor în asistența medicală și socială primară și integrată ar putea îmbunătăți raportul cost-eficacitate al sistemului de sănătate.
- (7) Banca Națională a Cehiei poate stabili, cu titlu de recomandări, limite macroprudențiale ale volumului de împrumuturi ipotecare acordate, dar, conform actualei legislații, competențele sale de sancționare sunt restrânse, neavând autoritatea oficială de a asigura respectarea acestor limite. Deși băncile cehe respectă în general recomandările menționate mai sus, stabilirea prin lege a unor limite cu caracter obligatoriu ar avea drept efect probabil creșterea nivelului de respectare a obligațiilor în rândul băncilor cehe și al altor furnizori de credite ipotecare, asigurând stabilitatea financiară și reducerea riscurilor pentru debitori. O propunere legislativă de modificare a Legii privind Banca Națională a Cehiei este încă în curs de dezbateri.

- (8) În pofida unor ușoare îmbunătățiri, corupția rămâne un motiv de îngrijorare pentru întreprinderi și riscă să îngreuneze activitatea economică. În ceea ce privește aspectele pozitive, reformele introduse în 2017, inclusiv cele din domeniul achizițiilor publice, sunt în curs de punere în aplicare, iar unele măsuri restante au fost adoptate în cele din urmă de guvern și trimise Parlamentului pentru a fi supuse unor noi dezbateri. Printre aceste măsuri se numără propuneri de extindere a rolului Oficiului Suprem de Audit la regiuni și municipalități, precum și propuneri privind numirile în funcții în cadrul societăților de stat, care constituie un domeniu cu risc ridicat de conflicte de interese și în care reglementarea este esențială. Cu toate acestea, nu au fost încă adoptate propunerile privind protecția avertizorilor de integritate și, respectiv, privind activitatea de lobby.
- (9) Cehia înregistrează performanțe solide în ceea ce privește piața forței de muncă. Rata de ocupare a crescut în mod constant în ultimii șapte ani, iar rata șomajului a scăzut în mod considerabil. Cu toate acestea, potențialul pe piața forței de muncă al femeilor cu copii mici, al persoanelor cu un nivel scăzut de calificare și al celor cu handicap rămâne insuficient utilizat. Pe fondul penuriei de forță de muncă, este clar că se poate face mai mult pentru a spori participarea acestor categorii la forța de muncă. Disparitatea de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă și diferența de remunerare între femei și bărbați rămân ridicate, în pofida recentelor măsuri de sporire a flexibilității concediului pentru creșterea copilului și de creștere a numărului de structuri de îngrijire a copiilor. Rata de ocupare a femeilor este în continuare cu mult inferioară celei a bărbaților. Serviciile insuficiente de îngrijire a copiilor, drepturile la concedii parentale pe perioade lungi, nivelul scăzut de utilizare a formulelor flexibile de lucru și lipsa de unități de îngrijire de lungă durată au în continuare un impact major asupra participării la forța de muncă. În 2017, numai 6,5 % din copiii cu vârste sub trei ani erau înscriși în structuri formale de îngrijire (comparativ cu media Uniunii, care este de 34,2 %). Deși constituie numai o mică proporție din populație, mâna de lucru slab calificată prezintă o rată de ocupare aflată cu mult sub cea a lucrătorilor cu un nivel de calificare mediu și a celor cu înaltă calificare. În mod similar, rata de ocupare profesională a persoanelor cu handicap rămâne scăzută. Din cauza capacităților limitate, serviciile publice de ocupare a forței de muncă nu reușesc în prezent să acorde un sprijin personalizat continuu persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă. Consolidarea capacităților de informare și de activare ale serviciilor publice de ocupare a forței de muncă, la care s-ar adăuga politici active eficace și bine direcționate în domeniul pieței forței de muncă, ar contribui la stimularea participării categoriilor defavorizate.

- (10) În contextul unei economii caracterizate prin predominanța sectorului industriei prelucrătoare, constrângerile legate de forța de muncă și cele demografice justifică mai multe investiții în educație și formare, inclusiv pentru adulții angajați, astfel încât această țară să răspundă provocărilor generate de schimbările structurale din economie, cum ar fi viitoarele schimbări tehnologice. Ar putea apărea neconcordanțe calitative de competențe, inclusiv ca urmare a viitoarei automatizări și robotizări, în special în sectorul digital. Noile locuri de muncă vor necesita noi competențe și investiții semnificative, în special în ceea ce privește competențele tehnice profesionale și competențele digitale mai avansate care vor fi necesare, conform estimărilor, ca urmare a automatizării locurilor de muncă mecanice actuale. Deși în ultimii ani s-au înregistrat mai multe inițiative de introducere a unei strategii cuprinzătoare în materie de competențe, acestea nu s-au concretizat încă într-un veritabil sistem cuprinzător.
- (11) Rezultatele școlare continuă să fie puternic influențate de mediul socioeconomic din care provin elevii. În 2016, cu sprijinul Fondului social european, a fost introdusă o reformă menită să consolideze caracterul incluziv al educației. Reușita acestei reforme va depinde de punerea la dispoziție a unei finanțări suficiente și durabile la nivel național, de perfecționarea în continuare a cadrelor didactice și a cadrelor didactice auxiliare și de o mai mare sensibilizare a opiniei publice în legătură cu avantajele educației incluzive. Deși, în ansamblu, este pozitiv, impactul reformei care are drept obiectiv consolidarea caracterului incluziv al educației rămâne limitat în ceea ce privește participarea copiilor romi la învățământul general. Nivelul de educație atins are de suferit de pe urma investițiilor reduse, a atractivității limitate a profesiei de cadru didactic și a inegalităților socioeconomice. Deficitul de cadre didactice existent se explică prin prestigiul redus al acestei profesii, prin nivelul scăzut de salarizare în comparație cu alte profesii, care persistă în pofida recentelor majorări salariale, și prin oportunitățile limitate de evoluție profesională. Profesia de cadru didactic rămâne relativ neatractivă pentru tinerii talentați. În aceste condiții, penuria de cadre didactice calificate, la care se adaugă previziunile demografice defavorabile, indică faptul că angajarea și reținerea în sistem a cadrelor didactice ar putea deveni mai dificile în viitor.

- (12) În pofida faptului că Cehia este o țară de tranzit, finalizarea rețelelor europene de transport, inclusiv a coridoarelor TEN-T, este departe de a fi realizată. La rândul său, infrastructura de transport din zonele suburbane este în continuare deficitară, ceea ce limitează caracterul abordabil al locuințelor și capacitatea populației de a face naveta la locul de muncă. Legăturile de transport deficitare descurajează și activitatea economică, în special în regiunile îndepărtate. Deși procesul de suburbanizare este în curs în zonele metropolitane, rețelele suburbane de transport au rămas în urmă, în special în ceea ce privește infrastructura feroviară. Rezultatele obținute de Cehia în ceea ce privește aspectele legate de emisiile scăzute de dioxid de carbon - în special procentul de energie din surse regenerabile utilizată în transporturi și utilizarea vehiculelor electrice - sunt slabe. Mai mult, creșterea planificată a infrastructurii de reîncărcare pentru vehiculele electrice s-ar putea dovedi insuficientă pentru a satisface cererea viitoare. De asemenea, sporirea investițiilor în transportul durabil ar putea să reducă poluarea atmosferică și fonică, atenuând impactul acesteia asupra sănătății publice, în special în zonele urbane. Infrastructura digitală este în curs de îmbunătățire, dar persistă decalajul digital dintre zonele urbane și cele rurale, întrucât numai 59 % din gospodăriile rurale sunt acoperite de rețele în bandă largă de mare viteză. Modernizarea rețelelor mai vechi bazate pe infrastructura din cupru și soluțiile fixe de acces fără fir nu vor fi suficiente pentru atingerea obiectivelor de conectivitate pentru 2025. Pentru a răspunde nevoilor viitoare în materie de conectivitate, este nevoie de investiții în rețele de foarte mare capacitate (și anume, prin fibră optică), precum și de măsuri corespunzătoare la nivelul cererii.
- (13) Intensitatea energetică a economiei cehice este în continuare una dintre cele mai ridicate din Uniune, deoarece îmbunătățirea nivelului de eficiență energetică este lentă, în special în sectorul clădirilor. Cea mai ridicată intensitate energetică se înregistrează în sectorul industrial și în cel rezidențial. Îmbunătățirea eficienței energetice oferă ocazia de a spori competitivitatea Cehiei, prin reducerea costurilor energiei pentru gospodării și întreprinderi, prin dezvoltarea unor industrii mai puțin poluante și printr-o poziționare superioară în lanțul valoric. Cărbunele domină sectorul energetic și reprezintă cea mai mare sursă de emisii de dioxid de carbon, reprezentând o amenințare substanțială pentru calitatea aerului la nivel local. Emisiile de gaze cu efect de seră generate de transportul rutier au înregistrat o creștere puternică în ultimii 5 ani. În ceea ce privește adaptarea la schimbările climatice și prevenirea riscurilor, nu s-au luat încă măsuri adecvate privind acțiuni corespunzătoare de prevenire a dezastrelor și de pregătire și răspuns în cazul producerii acestora.

- (14) Sarcina administrativă și cea impusă de reglementare pot împiedica investițiile. Numeroase firme cehe consideră că sarcina administrativă și cea impusă de reglementare constituie un obstacol major în calea investițiilor. Evoluția rapidă a legislației și complexitatea procedurilor administrative sunt în continuare obstacole majore în calea desfășurării de activități economice. Costurile aferente executării contractelor, modificările frecvente aduse reglementărilor fiscale și din domeniul muncii, precum și dificultatea obținerii autorizațiilor de construire ar putea descuraja investițiile în această țară. Amploarea sarcinii administrative înregistrează variații importante de la o regiune la alta. Recent, au fost prezentate propuneri care vizează reducerea complexității procedurilor de planificare, în special pentru proiectele mari de infrastructură. În plus, guvernul se pregătește să elaboreze o nouă lege în domeniul construcțiilor până în 2021, cu implicarea partenerilor sociali. Responsabilitatea pentru supravegherea pieței produselor este repartizată între mai multe organizații, este afectată de suprapuneri și creează dificultăți în calea unei coordonări eficiente și a unei cooperări eficiente.
- (15) Deși s-au constatat îmbunătățiri în ceea ce privește transparența și cursurile de formare oferite, practicile de achiziții publice continuă să rămână în urmă în ceea ce privește competitivitatea, din cauza procentului ridicat de proceduri care nu au primit decât o singură ofertă, precum și în ceea ce privește utilizarea unor criterii de calitate și încrederea în instituțiile publice. Marea majoritate a deciziilor privind achizițiile publice se bazează în continuare pe criteriul ofertei cu cel mai scăzut preț, adoptarea unei abordări strategice nefiind încă finalizată. S-a pus un accent mai puternic pe achizițiile publice centralizate și pe utilizarea expertizei partajate, însă punerea lor în practică este destul de lentă, deși acestea și-au dovedit potențialul.
- (16) Cehia nu a creat încă un ecosistem de inovare pe deplin funcțional, bazat pe cercetarea și dezvoltarea de la nivel național. Această țară este în continuare un inovator cu rezultate medii la nivelul Uniunii, în ciuda unei creșteri a intensității cercetării și dezvoltării. Această performanță poate fi legată de lipsa unor investiții publice care să prezinte o strategie pe deplin coerentă de creștere a performanței modeste a cercetării și de îmbunătățire a cooperării dintre sectorul privat și mediul academic. Câștigurile de productivitate sunt datorate în principal întreprinderilor străine mari, în timp ce întreprinderile naționale rămân în urmă în ceea ce privește generarea de valoare adăugată. În plus, productivitatea totală a factorilor, un indicator al utilizării eficiente a capitalului și a forței de muncă în producție, a crescut într-un ritm relativ lent. Un accent mai mare pe inovarea la nivel intern ar putea stimula productivitatea în întregul spectru de întreprinderi, inclusiv a întreprinderilor mici și mijlocii.

- (17) Programarea fondurilor Uniunii pentru perioada 2021-2027 ar putea contribui la eliminarea unora dintre lacunele identificate în recomandări, în special în domeniile vizate de anexa D la raportul de țară pentru 2019. Acest lucru i-ar permite Cehiei să valorifice la maximum fondurile respective în ceea ce privește sectoarele identificate, ținând seama de disparitățile regionale. Consolidarea capacității administrative a țării de gestionare a acestor fonduri reprezintă un factor important pentru succesul acestei investiții.
- (18) În contextul semestrului european 2019, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Cehiei, pe care a publicat-o în raportul de țară pentru 2019. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de convergență pentru 2019 și Programul național de reformă pentru 2019, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Cehiei în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernantei economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Cehia, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.
- (19) Consiliul a examinat Programul de convergență pentru 2019 prin prisma acestei evaluări și consideră⁶ că este de așteptat ca Cehia să respecte dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere,

RECOMANDĂ ca, în 2019 și în 2020, Cehia să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să îmbunătățească sustenabilitatea fiscală pe termen lung a sistemului de pensii și a sistemului sanitar; să adopte măsurile anticorupție aflate încă în dezbateri.
2. Să încurajeze încadrarea în muncă a femeilor cu copii mici, inclusiv prin îmbunătățirea accesului la servicii accesibile de îngrijire a copiilor, precum și a categoriilor defavorizate; să amelioreze calitatea și caracterul incluziv al sistemelor de educație și formare, inclusiv prin încurajarea competențelor tehnice și digitale și prin promovarea profesiei de cadru didactic.

⁶ În temeiul articolului 9 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

3. Să axeze politica economică în materie de investiții pe sectorul transporturilor, vizând în special sustenabilitatea acestuia, pe infrastructura digitală, emisiile scăzute de dioxid de carbon și tranziția energetică, inclusiv eficiența energetică, ținând seama de disparitățile regionale; să reducă sarcina administrativă asupra investițiilor și să sprijine o concurență axată într-o mai mare măsură pe calitate în domeniul achizițiilor publice; să elimine barierele care stau în calea dezvoltării unui ecosistem al inovării pe deplin funcțional.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu

Președintele
